

کتابخانه

«ش» قولاً تیره که «حوش» اولدی .

بو اوج که کی ، تورجه اولدینی صانوب بالاخره تورجه اولدینه فرقه واریدیم ایکی کدهما بوراده ذکر ایدیم . بو ایکی که «لویه» ایله «سنه» در .

۱ «لویه» «فورو» فاصولیه . دیکدر ، بوراده بر مقترضه آجوب بو ایکی کله حفته ایضات و برهمجک . بن منشا سنجانه تابع بودروم قضای اها لیسندم . بودرومده «فورو» فاصولیه . «لویه» «تازه» فاصولیه «فاصولیه» درلی . ۲۲۷ ده استانبوله کلدیم . بر کون لوقطه فاصولیه (مقصد بودروم تعبیرله تازه ایدی) ایستدم . غارسون بکا فاصولیه (استانبول تعبیرله فوری فاصولیه) کتیدی . بن ، کندیسه «فورو» فاصولیه ایستمدیکی سوبیلنج «افندم» سز فاصولیه دیدیکز ، تازه فاصولیه دیدیکز «دیددی . بن . ده «سنه» «لویه» ایستمدیکی سوبیلنج «بزبوله دیلد آکلماز» دیدی و کندی نقطه نظریه کوره حقی ایدی . «لویه» کله سنک آناتولیک بعضی پرلنده استعمال اولنسه رنما ، تورجه دکدر . بونک اصلی عریجه در . «لویه» ، بر بونک ویا بر سیزمک ایچی ویا چکر دکی دیک اولان «اب» (لامضه و باساکن) دن مشتدرکه باشمیل تازه فاصولیه ک ایچمدکه دخی دیشدر .

۲ «سنه» «کرموز» دیکدر . بولکینی دخی استانبول لوقطه لرند اکرندم . استانبوله کنجیه قدر بولکینک معناسی بیامور ایدم . «کرموز» کله سنک بودرومده «سنه» اولدینی آکلماجه ، ایکسکنا اشتقاقی آراهرق «کرموز» سامیجه ، «سنه» نک یونانجه اولدینی آکلما . «کرموز» ک آراجمی «کریس» و عریجمی «کریس» اولدیندن تلفظ قیله یواش یواش «کرموز» اولدی . «سنه» نک یونانجهی «سینو» در .

بن «لویه» ایله «سنه» نک اشتقاقی بیلمسه ایدم ، بویکی کله نک تورجه اولدینه ذاهب اولو چی ایدم .

بوقالیه یازمقدن مقصد ، نه یولوزینک اهمیتی کوسترک ایچودر . نه یولوزی «تاریخ» یاردچی عللرندن بری اولوب بعضی مسائل تاریخی کله حله وعلی العموم اقوام متجاوره کلسایی اجتماعی اقتصاد و اخلاق مناسباتک تثبیت خدمت ایدر .

تورک لسانک تاریخیه اشتغال ایدنلرک بهمه حال نه یولوزی به واف اولری لازمدر . نه یولوزی به واف اولی ایچوند ، تورکرک قومشورلنک لسانیه واف اولی ضروریدر . دوا اولون معملرندن

آرام غالتی

منشی و طبع تاریخی

مقدمات

— ۵ —

تاریخ جودنک افاده سی - نیمچه و روسیه عیاره لرینک تاریخی - نظام دولته داتر لایمجلر دوری - بولایمجلر ک تاریخیچه اهمیتی و مندرجانی ، یکچیریلک ، (تاریخ عیدالله) منلا لایمجه سی (۲۰۷) سنهی . نظام دولته داتر لایمجلر دورخی کندانایله : در سلطان (سلیم) ثالث بولیه بر عزم اصلاح جویله ایله (مجلس مشورت) ده کوسترمش اولدینی «شورای دولت» طاساغی بر دها بیژمش اولیوردی . بوماسلاخی مشارایله چیزدن ایسه «روسیه و نیمچه» عیاره سی تاریخی ایدی .

سنه صرفومنی «تاریخ جودت» ک آلتینی جلدینک بخش بوقادر بیوک صحیفه سی اشغال ایدن بوشنک خلاصه سی بوجه آتیدر : [دولت ، بری و بحری اسباب سلطوت و شوکتک استکماله ک مجبوریت شیده حسن ایله مشیدی . سفاخریه ، هر کده «عساکر نظامیه» ایجادی لزومی تصدیق ایدر بر مشیدی . لکن دولت علیه نک احوال ملکیمی دخی مختل اولوب و بوزوق هیئت ایسه بر هیئت منظمه یی اداره ایدمه یه چکندن تنظیم عسکرله برابر امور ملکیمک تنظیمی لازم حال و مصلحتدن ایدی (۱) ویر دولته بویه کلیاً تبدیل و تجدید نظامی بنا . بعداً بر دولت تشکیکدن کوج اولدینیه بنا . هر نه بیلدک لازم کورسه اتفاق آرا (۱) ایله بیلمی و خواص علما و اعیان کبراک نظام دولته داتر بر لایمجه قلمه آللری (۲) مطلوب ایدی . مقصد اصلی ایسه «عساکر معمله» ترتیب ایدی . ققط ذهنلر بویاده متحیر قالشدری . چونکه :

دولت علیه نک ، موظف عسکری اولان اوچاقلر خاق مطیع اولدیلرندن قایل تعلیم بر حالمه بولند . فلرندن باشقه عولفه لرینک اکثری عسکر لکبار امار اشخاص الله بولنوب ایچلرندن مقدار کفایه عساکر معمله دتارکی نقابل وجهلنک عولفه لری بزدن زلفه اربابیه توبیه اولونه چی اولسه کرچه صرام حصوله کورسه ده (۱) کینک اسامی سی بزدن قاشل و کی می ایراد اولتی اوزره آخمسیه صانوب آلتش (!) اولدیلری سالمه بوقدر خاشک بزدن مایوسیتی ناروا و بلنکه قطع ارزاق دیک اولسیه بخایر عیدیلر سیله اولسه کی هویدا و اوچاقلر کاملاً اقباسیه عساکر معمله ترتیبه دخی خزینة دولت غیر متحمل (۱)

زمانک استیزاسی «تاریخ جودت» کندیسه خاص اولان اسلوب رنگینی ایله او قادر کوزل تصویر ایلیرکه «تاریخ نجد» سن میدنه عائد اولتی حسیله غنأ نقل ایدیلرد :

(قادی که اول وقت اورویاده شیوع بولان فنون حریبه کتابلری هنوز اسان ترکیه برجه اولتلمش اولدیلرندن تعلیم و تنظیم عسکر مسئله - سنک استانبولجه نظریاتی بیه معلوم دکل ایدی . برمنوال سابق بازارادسته نظام دولته داتر لایمجه قدیم ایدن ذوات (۱۲) دخی بیضی عیاره ده بولتلمش و بولنلاردخی عساکر معمله نک یالکیز قازشودن حرکاتی مشاهده ایدرک نصل ترتیب و نه وجهه تعلیم اولنور وضایطه و نظامی نهدر بوراره داتر اصلا تحصیل و قوف ایجتامش ایدیلر (۱)

«انسان ایسه بیلدینی شینی داتما بیلدینی شیلره قیاس ایله تصور ایدمکدیکنه جینی کییمی موجود اوچاقلرک ممکن مرتبه اصلاحنه حصر افکار و کییمی نظام جدیدیه یه اسکی بیلدینی صنوف عسکریه جینندن برنوع عسکر ترتیبی احضار ایلدینی جهته منل کوز لایمجلر ده بویخته داتر بیسط اولان مطالعاتک کییمی اصابت سوبادن محروم و معجور ، و کییمی سدد و مقصددن دورا و لوقه آرا و افکار اول قدرتش و اختلاف ایچدی که بوقدر آرای متخالفنک جهت وحدتی بولتی اصل قضیه مطلوبه نک اجر اسندن دامشکل اولشیدی (!) «بعضی مؤرخینک افاده سنه نظر اسلطان سلیمک وکلای دولت و قریای سلطنتی لایمجه قلمته ماذون بیورملی هم لایمجلرند دین دولتانه داتر بوقو - عنده اجراسه اقدام و عهد بوسیله بنا . جهلنک ماهیتی سنجیده تراوی بحیره ایدوبده ایروده هر برنی لیاقت و درایتلرینه کوره استخدام بیورمق مقصدینه منی اولوب «شاور هم قی الاس» و تقبیه بوجهه قدیم لایمجه ارادیمی دخی امر مستحسن ایسه ده حریم سلطنت سیه قریب ایدلر بومادی ترویج بازار مفیدلرینه ذریعه قویه اتخاذ ایله کیدرک قدیم درجه استعدادی لایمجه سندن معلوم و رتبه ادا کی

[۱] باشلیجیلری ثانیاً مدرعظم قوجا یوسف پاشا ، رومانی قاضی عسکرک تاتاریق عیدالله ایدی ، مسودون صالح مشهور اولتی اقدی زاده امین ایدی ، رنه مسودون صالح اقدی پاشا اقدیلر ، مولایین خیرم اقدی ، و قوتدار شریف اقدی ، چاقوباشی رشید اقدی ، رئیس الکتاب عیدماری اقدی ، رجالدن حقیک ، مورقی عیان اقدی ، رسنه امینی ، کورسه نهوا تالیه معروف کتشدی صدر عالی چاقی مصطفی رشید اقدی ، ییزی صمیمیه مشهور حاسبه اول اخراج ارباب اقدی ، رباب مورخ کتشدی - لاندن عیدیلر تاریخ مطیع اقدی ، هوجان اورتی اقدی ، قدامی بایجان لکلی مصطفی قندی ، علی زائق اقدی ، مایچی مصطفی عسکرک ، بلکچی سبی اقدی ، تذکره اول فرودوسی اقدی و سارند .

قوجه یوسف پاشا ایچکینی دفعه سدارتنده لایمجه سی تنظیم ایش ایسده لایمجلر خلاصه ایدیلرله مشاریله عزل ایدیلر .

زاده طبعند مجرم اولور ایش ، شایه منی اولور ناسه افقا و مخالف مزاج هایون اولور قهوزایدن بعض تدابیر و معاطات حقدند - سلطان سلیبی مجبور قهقهه استیلا ایلرندن ناشی اناکیان سلطنت سینه دن اولان ایشای زمان و صاحب فکر و ادغان قضیه بی لدی الاطلاع آنلر دخی مداهنه و برشیخند و ادیسنده مطهران و کروه مقرینک موافق منبریلری اولان قیماز یولره یوان اولورله نظام جدید بنجده لایحه تقدیدندن مقصد اصلی اتخاذ اولان اتحاد آرا قضیه سی عکسنته مغایر و بنده زورده بیان ایدمکچیز و جهله ترتیب اولشان نظام جدید عسکرله یکچیریلر ییتنده مایلت و منافسه و نوعی موجب اولمشدر . وقتک اکاری طرفدن نظم و پادشاه تقدیم اولان بولایقده ترتیب و برساله شکله افران اوزره . برخلاصه ترتیب و مندرجاتی : تنظیم عسکره ، معاشات عسکریه ، طوبچی و خبره چی ایله سائر اوجاقلرک اصلاحاته دائر ایدی . فقط بولایقده مسئله یی پادشاه مشارالیه ایکینجی برسو قصد وقوعی مستلزم اولمشدر . مأخذنک بیانیه کورده یکن چوق کبسه لر استیلازلدن طولانی کندیسندن روگردان قاهره دها اوزماندن اعتباراً وقته سلیمیه نیک اسباب و عواملندن بر قسمی احضار ایلمیشدر .

معنا زمانک (فکر اصلاح) یکچیریلردن و طبقه عوامدن منتظر اولان هر نوع ضربات ارتجاع و غمناهان اکارده نشوونا بولمشدی . دولت و حکومتک یکچیریلرک عائد ملاحظات و معاطاتده کیمی ، عیان بیوک براندیشه ، عاونا برخوف موجب ایدی ، آنک ایچوندرکه لوابیخ مذکورده کجه سنده یکچیریلرک اوقاشق و آنک مثلاً اولدینی فساد بنیه خبری اولقیزین علاج تاثیر ایشدریمک املی مذکور بولونیوردی . سلطان «مصطفی ناک» زمانده خدمت دولته کیرمک سرعت طوبخیلی احداث و سرعت طوبخلی اصافه ایلتک سورته طوبخیلیغ زورده برانقلاب حصوله کتیمش اولان جنرال (طوت) حاکم مرسته کجندی و انکیزه ایلسا ترماک انجیه دن مایلر تدارک و جلیب نظوری حکومتک اوروپا معارف عسکریه سیله برناس یاتیق مقصدنی زورغ ایتمکده اولدینی ایضاح ایدر . اوروپا مؤخرنلرک عهد سلیمیه ناک عطف ایتدکاری ترقی پروکد دخی عهد مذکورده اوروپا ایله بو یوله تأسیس مناساته اهمیت و برتیک مطلوب اولدیفندندر . حق پادشاه مشارالیه ک مشیرمینی (خدیجه) سلطانک خدمت معارفه سنده بولنش اولان موسیو «ملتن» ایله فرانسه ناک او عصرده درسعادت سفیری اولان «شوزا زول غوفیه» ناک خاطر اتنده بوجت مؤید برصورتده عککیدر . یکچیریلرک پرورش اولان «ارتجاع»

جهل و منفعتک مشترکاً فولاندینی برسلاح برتیز ایدی . بوسلاح ، اصول کومنده برانقلاب حصوله کتیمکدن غافل اولدینی حالده دائمی برآت تهدید کی فولانلقده و هر نوع فکر ترقی طوغرامقده ایدی . بوسیله تصورات صابیحی بو سلاح ایله تألیف ایتمک و «عاطف الحیل حکیمانه» طرزیه امور دولته ایلمیه ناک امکانی کوریه - بیلوردی . خنی صادر روم «تاتارچی عبدالله» ملا لاجیمسنده بوجقی کت واضح بر صورتده بسط و ازانیه ایدمک عساکر نظامیه تأسیسنده : ۱) بر غافل و مدبر و کارآز موده یکچیرلی آغایی و فول کتخداسی ویش اوزقادار دخی معتبر اوجاق آغاری انتخاب و تدارک اولورنق آنلرک واسطه سیله دولت علیه بدالیوم یکچیرلی اوجاغننه سلطان سلایق مندمده اولدینی کی اعتبار قانون قدیمه رعایت یوروپ یکچیرلی زمره سی قاتون سرمدن ممتاز بیوره بقدر دیو یکچیرلی جلیب ایتدار و اصوله سلطان سلایق قانونیدر دیرک کتخدیلرلی ترتیب و تعلیم خصوصه طالب و آتش فشانق قتی تحصیل و اجر اهرابغ ایتدن صکره دول نصارانت قون حربیه دائر مؤلفات جدیدملری بالترجه ترتیب و تعلیم [۱] طریق ایخطار ایشدر . هر نوع قریات زمانیه قارشی برسدید اولان یکچیریلرک نه کتدیسندن آیری ، نه ده کندیسنه ملحق هیچ برصنف جدید قبول ایدم - میوردی . بیکک آنک ایچون اولوم ایدی . بو اکلیش ایدمک زمره مذکورده درحال مجوم ایتمک و داخل تبدیلیکدبر آتارشی وجوده کتیمه کسوق ایدیوردی . کندی داخلمده برتجدد «سه» اصلده اولان فسادک فرعه براتی «حسیله آز مدت ظرفنده کندیسنه منقلب اولور» سلطان مصطفای ناک زمانده کی سرعت طوبخیلرک بالآخره اکتساب ایتدکاری حال اضحال بولایده برمثال اولورق کوستر بیلوردی .

دولت ، قتالی و تجنده قارشی عصیان منبعی سته لردن بری کوردینی حالده کندیسنده موجود اولان فساد تدبیردن طولانی رفغ و ازاله سنه حیات ایدم - میوردی . قتاله قارشی یورتمک ایچون لایزالر بولایک ایله اتصاف ایتمک شرطدر . عساکر نظامیه ناک تأسیسنه حیلات ایدمک مانعه لردن بریده امور مالیه کی تدبیر ایدی . روم ایلی و آناطولی به استیلا ایش اولان ظلم و تعدی ملکتک احوال اقتصادیه سی صولدرجه ده اخلال ایتدکی کی داخلمه ققدان صنایع سینیله ایشترک و بنا علیه تفاوت بریر فیض آلمش اولدیفندن لوابی مقدمه ناک کجه سنده یالدر «تجار و زعامت» و «اصلاح سکه» دن ایدمک برتدبیر عرض ایدیمه مشدر .

«طریق علمیه» ناک تصحیح و اصلاحی حقدده «تاتارچی عباده» اقدینک لایحه مشهورسنده

یکی مجموعه
مبسوط تدابیر ، سرایا آرزو و املدن عبارت کورینیور . حال بویه ایکن بیه «تاریخ جودت» دیورک :

[مع مافیه بولتدایر موقته تمایله اجرا اولسه کالی فائده حاصل اولدینی درکار ایدی . لکن بودرجه سنک اجرا سنده دخی اول وقت حکمنجه صوبت و مشکلات واریدی . زرا شیخ اسلام اولان «دری زاده عارف» اقدنی اولکی مشیختنده اولدینی کی بودمه کی مشیختنده دخی عامه علمدن نجهلرخی نیل مطالبه داشاد و خصوصاً اطراف و متعلقاتی مرابطه ایلمیه برسر ادایلیوب حق سکوت اولق اوزره طلبه علوی دخی برقرریله خشنود ایلی التزام ایدرک از قدیم یازید دانشمند . ندن هر آتی آیدم ایکسی اخراج ایله زمره ملازمینه ادراج اولق متاد ایکن هر اوج آیدم اخراجلرته اعتیاد و]

قره سنده مندرج اولان حق سکوت ، زده «سوخته مسئله سی خطار ایدرک یکچیریلرک زماننده و آنک افغانسندن صکره دخی دوام ایدم کتشدر . هیت اجتماعیه مزده موجود اولا آثار انحطاط و فقر تجددک مهم مؤثرلردن بریده مدارسک اوغرامش اولدینی درد فساد ایدی .

موجودی کندی شکل و کیفیتده اصلاح ایتکدن باشقه برمعنای قضین ایدمیش بوشیبات میاندده قوای بحریه نیک تردیدکی صولدرجه ده التزام اولورق ترسانه ایتدک اولدینی برهتیه ابلاغنه متدائر بعض تدابیر لرد و اتیان ایدمکله رار [انشای سفاشده ماهر انکیز و فرانسز سافر اوزلری جلب و اجر ترندم زیادجه ساحت اولورق اوروپا اصولی اوزره سقیتهل انشاسنه و ممانتک اعلی اولسنه اقدام و دول نصارانتک حروب بره و بحریه دائر مؤلفات جدیدملری و صنایع هندیه لری تدارک و بروجه استیصال ترجمه ایشدر - لکدن صوره قبودانان و سائر ضابطان ترسانیه و یالجه نفقات بحریه صنایع مزرومی تعلیم ایچون انکیز و فرانسز استادان فن بحر کدکک اطباع و اسناتک ایله جلب اولورق طوبخیلق سقتیهل حریطه فننک کالیله تعلیمی [توصیه سی دخی زمانک بوجتلیرک تقدیردن عاجز قالمش اولدینی تبیین ایدر .

احمد راسم

آبوزرزمه — یکی مجموعه ایکی نسخه
صوکر ایلیک آتی آتی تمامیور . برنجی
نسخه دن آبونه اولان قارئلرمرک اشتراک
بولسنه خده حق ختام بولاجندن آبونملری
تجدید ارزوسنده بولنان ذواتک اداره طلفاً
مراجعتده بولغلیری رجا اولنور .